

טשענאכאזער צייטונג

Wielka Jagiellońska
Kraków

היינט 4טן אפריל 1928

ערשיינט יעדע פרייטאג
רעדאקציע און אדמיניסטראציע
ערשטע ארעע 6. מעלעמאן 201.

צענזור-קאמיטעט
פון 20 נומער
פונקט פון רעדאקציע און אדמיניסטראציע
Częstochowa, Aleja 6. telefon 201.

Sroda dnia 4 kwietnia 1928

מיטוואך ערב פסח תרפ"ח.

מאנאטאג ד. 9 האלב 4 נאכמיטאג חערט נעשילט
די היסטארישע אפערעטע
בר-כוכבא

זונטאג דעם 8 ד"ח פון 12 ביז 2 מארמיטאג
ספעציעל פאר קינדער **שולמית**
ווערט נעשילט

דאנקערשטאג דעם 5 אפריל (ערשטער טאג יום
טוב פונקטליך 315 נאכמיטאג
חערט נעשילט צום ערשטן מאל די ספעציע
דאס לעבן פון א פרוי

זאל "ווארטא"
ווינשען שטימען אונזער דער ליובונג פון
שרויפט ה' ביזלעך אויפן שטיין אונזער
שרויפט ביזלעך אויפן שטיין, לובארטש-
סקא, סענערא, ביזלעך אויפן שטיין, אונזער,
היינערג, לובארטש, א.א.וו.

מאנאטאג האלב 9 אויפן חערט נעשילט די
פוילישע חתונה
דינסטאג דעם 10 האלב 9 אויפן חערט-פרעמיערע
צום ערשטן מאל חערט נעשילט
די יודישע נשמה

זונטאג האלב 9 אויפן חערט - פרעמיערע
צום ערשטן מאל חערט נעשילט דער ספעציעלער שלאגער
אפערעטע אין 4 אקטן
דער אנטלאפטער מאן

פרייטאג דעם 6 ד.ח. (צווייטער טאג יום-טוב)
315 נאכמיטאג חערט נעשילט צום ערשטן מאל די
אויפער-ביזלעך ספעציע אין 5 בילדער
דער תלמיד-חכם
שבת דעם 7 (ערשטער טאג חוה"מ) 315 נאכמ.
פרעמיערע - עס חערט נעשילט צום ערשטן מאל די
אויפער-ביזלעך ספעציע אין 4 בילדער
דער מאן דערהרג'ט

ווינשען אונזער דער ליובונג פון
שרויפט ה' ביזלעך אויפן שטיין אונזער
שרויפט ביזלעך אויפן שטיין, לובארטש-
סקא, סענערא, ביזלעך אויפן שטיין, אונזער,
היינערג, לובארטש, א.א.וו.
מ. טרילינג
ווינשען אונזער דער ליובונג פון חערט נעשילט -
נערשטאג מענדיך פון 11 פרייטאג אין קאסע
נעשילט חערט נעשילט. סייקס ה' בלושטיין

ZARZĄD
CZĘSTOCHOWSKIEGO BANKU SPÓŁDZIELCZEGO
z ogr. odp.
podaje do wiadomości, iż **doroczne walne zgromadzenie** członków banku
odbędzie się w niedzielę dnia 22-go kwietnia 1928 r. o godzinie 15-ej
w lokalu Straży Ogniowej przy ulicy Strażackiej 23.
Porządek dzienny: 1) Zagajenie Zgromadzenia. 2) Wybór prezydium. 3) Odczytanie protokołu poprzedniego Walnego Zgromadzenia. 4) Rozpatrzenie i zatwierdzenie sprawozdania za rok operacyjny 1927 oraz podział zysków, 5) Przyjęcie budżetu na rok gospodarczy 1928. 6) Podwyższenie udziału. 7) Oznaczenie granic najwyższego kredytu dla jednego członka (do zł. 1.200). 8) Oznaczenie najwyższej sumy zobowiązań, jakie spółdzielnia może zaciągnąć. 9) Wybory na miejsce ustępujących członków: Zarządu: p. D. Szwarcza i Rady Nadzorczej: pp.: J. Weinstein, Dr. H. Geislera i N. Kona; 10) Wolne wnioski.

די פערזאנלעכע פון
טשענאכאזער באנק פולדזיעלעש
מיט בענר. האנדלונג
יעהרליכע אלגעמיינע פערזאנלעכע
פון די מיטגלידער פון דער באנק
קומט פאר זונטאג דעם 22 אפריל 3 נאכמ. אין פריערעשער-זאל סטראזש-צקע 23
מאנ-ארדנונג: 1) ערשטונג. 2) האהל פון א פרויען. 3) סענעראל דעם פריערעשער פון דער פריערער אלגעמיינער
פערזאנלעכע. 4) סענעראל דעם פריערעשער פון פריערעשער פון דער פריערער אלגעמיינער פון דער פריערער
5) אונזערע דעם פריערעשער פון פריערעשער פון דער פריערער אלגעמיינער פון דער פריערער אלגעמיינער
נעשילט פון דער פריערער פון פריערעשער פון פריערעשער פון פריערעשער פון פריערעשער פון פריערעשער
נעשילט פון דער פריערער פון פריערעשער פון פריערעשער פון פריערעשער פון פריערעשער פון פריערעשער
ה"ה ת. ווינשען, ד"ר ה. גייסער און ג. קאהן. 10) פרייטאג פארשלאגן.

סוחרים און פאבריקאנטען-פראייז אין טשענאכאוו.
מאנאטאג דעם 9 אפריל 3 א זינער נאכמיטאג קומט פאר אין אייגענעם לאקאל. קאשטשוסקי 13
די אלגעמיינע פערזאנלעכע
מאנ-ארדנונג: 1) ערשטונג. 2) האהל פון א פרויען. 3) סענעראל דעם פריערעשער פון דער פריערער אלגעמיינער
פערזאנלעכע. 4) סענעראל דעם פריערעשער פון פריערעשער פון דער פריערער אלגעמיינער פון דער פריערער
5) אונזערע דעם פריערעשער פון פריערעשער פון דער פריערער אלגעמיינער פון דער פריערער אלגעמיינער
נעשילט פון דער פריערער פון פריערעשער פון פריערעשער פון פריערעשער פון פריערעשער פון פריערעשער
נעשילט פון דער פריערער פון פריערעשער פון פריערעשער פון פריערעשער פון פריערעשער פון פריערעשער
ה"ה ת. ווינשען, ד"ר ה. גייסער און ג. קאהן. 10) פרייטאג פארשלאגן.

פערזאנלעכע-געזעלשאפט
אקציע-געזעלשאפט
VITA
ווארטא
נעמט אן לעבענס-פערזאנלעכע אויף די צוגענוגענע
בעדינגונגען אין אלע קאמפליקאציעס פון אלערט פאר-
פאלען, און פערזאנלעכע פון רעכטליכער פער-
אנשווארטליכקייט.
די נעשילט, וויטא' און ענג פונאמיעל פערבינדען
מיט דער שוויצארישער פערזאנלעכע-געזעלשאפט Compagnie
"UNION GENDVE" d'assurance אין נענא, רעאסעק-
ראציע פון די פערזאנלעכע אויסשליסליך אין שוויצאריען אין
נאלד. וואלוטע.
די נעשילט האט לויפערע רעכטונגען אין די נעשילט בענע
אין פוילען, און שוויצאריען.
אבטיילונגען פון דער געזעלשאפט: בודאפעשט, סאמארוי, קראקא, לעבענע, פוילען, און ווילנא.
רעפערענציעס פאר א. האמבורגער, מערעפ. 251.
בעמערפונג: די בעדינגען פון לעבענס-פערזאנלעכע פון דער נעשילט-
הייטא' זענען נעשילט אויסשליסליך פון קאמפליקאציעס בעת'ן פערזאנלעכע
און אפערעלעכע און בעדינגערע צוגעהערען.
צענזוראלע אין ווארטא: פרייטאג 2.
טעלעפאן: 504-66, 504-55, 22-30.

רעליגיעזע ארבעט. פארטע פועלי אמוני ישראל אין טשענאכאוו.
פרייטאג ד. 2 מען מאנ פסח 3 נאכמ. קומט פאר אין אייגענעם לאקאל סטראזש-צקע 23
מיט רעדעס אדמ. פסח - דער יום טוב פון בעפרייטאג וועלען ארויסטרע-
טען די ח"ה ש. נערוואן. ד. כהן. 5. פאנעל. פ. לאנדסמאן א. א.
שבת א' רחוקה"פ 3 נאכמ. קומט פאר אין זעלבן לאקאל א פארלעונג פון ח' ד. כהן
אדמ. די ספעציעלע רעכט פון תלמוד" (אלס איינזעלונג צום עשיר תלמוד). איינזעלונג פון
זונטאג ב' רחוקה"פ 8 אויפן קומט פאר מיט דער בעשילעונג פון זעלבן
חבר א שניח חברים אדמ. ווי אוי קען נעלעזט ווערען אונזער עקאנאמישע
פראגע אין דער נאחמער צוקונפט".

WYCIĘCZENIE-BLEDNICE
LECZY
HEMOGEN
przebieg choroby
MAGISTRA KLAWE
ORYGINALNY TYLKO Z FIRMA
KLAWE

דאקטאר גוטמאן
איז צוריקגעקומען
1-טע אלעע 8 מעלעפ. 744.

די פארקניסטע אויסארבעטונג פון
צעמענט-פרייטאג
א. פראסקוראווסקי פליסודסקי 31
דארט זענען צו פערזאנלעכע 2 נעשילטע סקלארעס

HEMOROIDY
STAN ZAPALNY-KRWAWIENIE
SWĘDZENIE
USUWA
HEMORIN-KLAWE

זא אלו ונבחרו-
התנחל לפנינו בפוחת
(שבת קל"ג).
אויב ארבע כוסות און א גאנץ פסח
קומט פאר די בעסטע ווינען אויף דער וועלט
די ארץ-ישראל ווינען
"ברמל"
כשר לפסח
ברמל וויין איז דער וויין פון דענע ברודער אין ארץ-
ישראל, וועלכע בויען פאר דער און דענע
קינדער דעם נאציאנאלען היים.
ברמל וויין שפעקט אונזער דער השנחה פון די רבנים
וואנעפער און קוק אין ארץ-ישראל און אין
כשר לפסח אמילו למחרת מן המחרת.
גוט 5טונג אויף דער שוץ-מארקע: 2 מרגלים פראנען דעם אשכול.
עלע, ברמל" ווינען און דער מארקע זענען פאליסליקאטען.
בעקאנטשאפט.
דערמיט ווערט נעשילט, אז ב' (פרייטאג קענען אפמאכן)
ש. הערצבערג ווארטאווער גר. 3
אין צו בעקומען
וויין, מעד. א"ש 96-ער, שליוואוויי, מאנאק
כשר לפסח וויין אויף ארץ-ישראל-וויינען
אלערלי סארטען צו מעסיגע פרייטאג.

יין כשר לפסח!
עספעהלט א גרויסען אויסוואהל פון פערשידענע
וויינען אין מעהר
די בעסטע סארטען און צו ביינעק פרייטאג
דאס לאנג - קעניגסטרעסע חיים - געשעפט פון
ש. גאלד סטראזשאצקא 16
און וויין-קעלער ווארטאווער גאס 11.
יין יום ישמח רבב אנוש
אזוי וועט זיך פיהלען דער וואס וועט קויפען אויף
פסח אין דעם אויפן 40 וויין-געשעפט
יאהר צווייטערענען
ישכר שעהנפעלד 1 אלעע
וויין און מעהר.
עס איז צו בעקומען א גוטער וויין פון 2 וול. אן בון
צו די ספעציעלע סארטען אלען וויין, ווי אויך י"ש 96-ער שר
פסח אין ארץ-ישראל וויין כרמל.

פיר דריקען אויס אונזער טיעפסטען מיטגעפיהל דער
פאמירע הערשליכע אויפן צולעבען טיים פון ווער
סטן און פאטער אונזער קרוב
שמואל נ"ע
הפוקם ינחם אותם בתוך שארן אבלי ציון וירושלים.
זמן און חיים צודעם.

Zakłady Przemysłowe

„SATURN”

JOACHIM DAWIDOWICZ

CZĘSTOCHOWA: Fabryka — Złota 186
Biuro — Aleja № 24.

Wapno niegaszone:

Papa dachowa, izolacyjna, smoła preparowana,
pak smołowcowy, karbolineum, lakier do żelaza.

Skład fabryczny Kościuszki II.

CZĘSTOCHOWSKA MECHANICZNA TKALNIA

„BAWEŁNA”

CZĘSTOCHOWA, Stawowa 9-13, telefon 4-81.

Tkalnica i Apretura.

Wyroby:

Iniane, bawełniane, jutowe i wigionowe
oraz wszelkie płótna sztywne.

700.000

הכר תלוי במזל!

700.000

מקנש! אלק או א צופאל. מקנש!

דורך א צופאל קאנסטו נדיקליה ווערען!

Kantor wymiany i loterji

J. WEKSLER, Aleja 6

אין קויף א לאס צו דער מלוכה-לאטעריע, וואו

יעדער צווייטער לאס געווינט!

דאס גרעסטע געווינס איז

700.000 זל.

700.000

א נאנצער לאס 40, א האלבער 20, א פערטל 10 זל.

700.000

Towarzystwo Zjednoczonych Fabrykantów Mydła

Dziubas, Fiszel i S-ka

עמפעהלט איהרע פון לאנג

בעקאנטע אויסארבייטונגען

מיט פאבריקס-מארקען:

„RYBKA” „SŁOŃCE”

הורט-פערקויף פון

זשירארדאווער

ליינען - און בוימואל - ווארען

אמפרינכטע צו בטומען

ב"י. רזשנינסקי

2-טע אלע 29

הורט פערקויף פון אלערארט

וואל - זירע. דעקען. נאדריי און אנדערע.

פעסטע פרייזען!

פעסטע פרייזען!

BACZNOŚĆ!

Aby dogodzić Szanownej Klienteli w obecnych wymaganiach, to najlepiej można się przekonać jedynie tylko na składzie drzewa p. f.

MAURYCY SZLEZYNGER

CZĘSTOCHOWA ul. Piłsudskiego 31 tel. 554,

gdzie znajduje się wielki wybór wszelkiego rodzaju drzewa jak:

2-u letnie deski sosnowe, podłogowe, heblowane, szpuntowane, fedrowane i do czoła, suche bale stolarskie i budowlane, baje dębowe, jaworowe, brzożowe, olszowe, grabowe, jesionowe, bukowe i lipowe, belki, kantonówki, rygle sosnowe, oraz sztachety, połowice, słupy sosnowe, dębowe, i wszelkiego rodzaju listwy.

CENY KONKURENCYJNE.

UWAGA: Przyjmuje do heblowania na najwcześniejszych maszynach wszelkie materiały drzewne.

Spieszcie a przekonacie się.

Częstochowski Przemysł Leśny

CZĘSTOCHOWA

Kościuszki 23 Telefon 62

Tartak parowy w Herbach Śląskich telef. № 4

poleca wszelkiego rodzaju materiału tartego kopalnianego itp. po cenach KONKURENCYJNYCH

די בעוואוסטע לימאנארע-וואסער-פאבריק

פישעאלטער, ווארשעווער 21

פון דער פירמע

מאכט בעקאנט, דאס די בעסטע סארטען לימאנארע פון ריינע סרוכס-זאמסטען

— כשר לפסח —

איז נאר צו בעקומען אין די רעגאמירטע פאבריק פון פירע פישעאלטער, ווארשעווער 21
כדי צו מאכען צונגענליך פאר יעדען פרוואטען קונה שיקען מיר אויפ'ן פערלאנג דאס
וואסער טהעם.

בעמערקונג: אויך חסרם פערקויפט איז צו ביליגע פרייזען

TAPETY w WIELKIM WYBORZE

— POLECA: —

W. GOSTYŃSKI

CZĘSTOCHOWA, PIŁSUDSKIEGO 25.—Telefon 5-94

oraz sprzedaż artykułów malarskich.

Przyjmuje wszelkie roboty malarskie w cenach b.niskich

50 יורשען עלטערן קענען זיך פארשפרייטן
 א גאר גוטן ערקלערונג צו זיך גע-
 בן. און דער רעסען זיך דאס די ריכ-
 טיגקייט פון די הערשער פונם גרוי-
 פון איסלאמישען דריטער רעסען
 לובער זענען מיר פונעם גענערל ווי
 די נאטורליכע, און און דאס איז פער-
 שטערליך, מיר די גענערל זען זיך
 פארום נאך עטלעכע העלען זיך מיט
 דער זעלבער איבערזעצונג פון צוריק-
 מען צו אונז, אבער די נאטורליכע האט
 מאדערנע נאטורליכע העלען קענען זיך
 קען איבערזעצונג נישט קומען.
 דאס יודישע שפעטסטע האט די
 געוועזענע טיילע נישטאנען געשאפן,
 אין זיך עקוויפירט נישט קען פארטרי-
 ריכטונג, אבער שטארק, עס לערנען
 דאס ארעם און ריך, 25% קינדער
 געקומען פערשירענע הנחה פון 50
 ליפער, און דאריבער דארטען מיר
 אלע אים און ריך, מענער און פרוי-
 ען פראגען די זינעל צו גייען א א-
 נען תויו פאר די יודישע נישטאנען.

ראמיר בויען אונזער אלט-נייע פעסטונג!

(צו דער עקזיזיט פון שאפען א אגענטען געבירע פאר די יודישע נישטאנען.)
 עס איז דאס זיך אברוג צו הי-
 דערהאלטן די גרויסע און הויפטונג
 נישטאנען פון די יודישע ניש-
 טאנען, הענען העלכע ס'איז שוין אויב
 פילע געשריבען געהארען, מיר פונם
 איז שוין פאר געדען זיך גענוג קלאר
 אז אויב מיר העלען ערצוהען אונזערע
 ווען און מעכטער אלס שפאלצע גא-
 וואלע קינדער פון יודישען פאלק,
 קענען מיר גיטע שיקען אונזערע ווען
 אין די חרוב, און די מעכטער פער-
 קעהרט אין די קרוםפליכע שולען,
 מיר אויב די ווען זיך די מעכטער פער-
 זען עקוויפירט א נאציאנאל-יודישע פער-
 ציהונג, מיר זיך געקענען מיט אונ-
 זער היסטאריע, מיט אונזער עבר און
 עתיד, מיט אונזערע נביאים און חוים
 און מיט אלעם האט איז פאר אונז
 ספער און פילונג, הארונג נאך דאן
 העלען מיר קענען זוכער זיין, אז אונ-
 זער קינדער העלען אונז נישט פער-
 לטונען, און אז דער צוקונפט-יודישער
 העט היסטאריע הויך און שטאלץ פרא-
 גען די יודישע פארום, מיר אין זיך
 בלום העט זיך אונזערע נישט קען
 פירענען קולמיר, נאך אונזער אור-
 זעלען און שפעטריג נעץ יודישע קול-
 פורן, און דאס איז די געהאפט די
 אויפגאבע פון די יודישע נישטאנען
 און אלע יודישע שפעטער, און אויך
 גען אונז אין שפעטסטע פאלק.

„BLASKOLIN“
 Od dawna starano się znaleźć środek, któryby nadawał mydło poza jego zwykłą własnością usuwania brudu, zdolność rozpuszczalną. Wszelkie w tym kierunku robione próby przez dodawanie do mydła terpentyny, benzyny, benzolu, tetrachloru itp. nie dawały pożądaných rezultatów. Wszystkie wyżej wymienione substancje ulatniały się bardzo prędko, przez co mydło traciło zdolność rozpuszczania tłuszczów. Dopiero nowy wynalazek, oparty na ostatnich zdobyciach nauki, dał możliwość zdobywania stałego połączenia mydła z pewnymi składnikami benzolowymi. Mydło to (zastrzeżone w Urzędzie Patentowym nr 7934) nazwaliśmy „BLASKOLINEM“.

„Blaskolin“ łączy w sobie wszystkie zalety najlepszego mydła z czyszcząciami własnościami benzyny. „Blaskolin“ pierze i czyści najbardziej zatuszczone tkaniny i bieliznę. „Blaskolin“ pierze i czyści najdelikatniejsze materiały wełniane bawełniane i jedwabne, białe i kolorowe bez żadnego uszkodzenia tkaniny i koloru. „Blaskolin“ posiada specyficzny zapach rozpuszczalników, wchodzących w jego skład; zapach ten jednak nie udziela się wcale praniu tkaninom. „Blaskolin“ jest najoszczędniejszym mydłem, 3/4 funta Blaskolinu zastępuje jeden funt najlepszego mydła. W wypadkach bardzo zatuszczonej bielizny należy ją namoczyć w gęstych mydlinach Blaskolinu, następnie przeprać zwykłym sposobem mydłem Blaskolinu. Kto raz spróbuje mydła Blaskolinu, zarzuci na zawsze wszelkie inne środki do prania! Wielkopolska Wytw. Chemiczna „Blask“ Spółka Akcyjna Poznań, Al. Marcinkowskiego 5. Przedstawiciel J. Ordon, Częstochowa Slaty Rynek No 21

אין הען איה רעד הענען יודישען
 שול-הענען מיר איך אפשאדעספען פער-
 מעפערען גענען די יודישע קאערו-
 צאציע-נישטאנען, דען דאס איז שער-
 לייך פאר די קינדער, און די קינדער
 האט לערנען אין אנדערע שולען זע-
 נען אונז אויב ליבע מיט די געווע-
 שאפטליכע שולען, דאס זענען אויך
 אונזערע יודישע קינדער און זיך האב
 דאס רעכט געזעצונגען אז מען פארט
 זיך נישט אין ריכטיגען הען, (הענען)
 דער שערליכע פון די קאערוצאציע
 שולען בין איך גרעס אויפן פערלאנג

שטיצט די פסח-קיד פאר יוד. זעלנער

אז זיך די גרעסטע אכאונג
 התיארהר איז די לטען א שלעכטע,
 די צעהל זעלנער איז פילע גרעסער
 און רעכט האט זיך די פסח-א קאע-
 נישט אפגעגעבען און די קהלה האט
 נישט קען שולען די דאזיגע קיד ווי
 געהעריג צו שטיצען, די אינזיצאציע-
 האבען שוין זענען געווען אויפגע-
 גען צום התיארהר פסח דאס אפגאר-
 רען די קיד, אבער זיך געווען
 האט זיך דאס נישט ערלונגט און זיך
 זענען צוגעטרעטען אפגעזארגענען מיט
 קיך כמעט מיט גארנישט, בלויז מיט
 דער האפנונג און צוטריווען האט זיך
 האבען צו די היקען יודען און זיך הע-
 לן די דאזיגע היסטאריע אונטערזעה-
 פונג שטיצען.
 די דאזיגע אפגעזארגענע יונגעלעך
 געהן שרוב איבער די יודישע שטי-
 בען צו זעלנען נכבות פאר דעם צעהק,
 זאל זיך דאריבער קען אפגעזארגען
 נער יוד גיטע אפגעזארגען פון רעם, זיך
 לען די דאזיגע היסטאריע יונגעלעך
 נישט געטוישט הערען און זאל יודער
 שפעטסטאכער יוד געהענען זיך ער
 פערשפערט ווי געהעריג אפגעזארגען
 די חטיבתת פון א גרויסען און פער-
 האבענעם פסח.
 הער עס איז נאר ביכולת מיר שטי-
 צען די פסח קיד פאר יודישע זעלנער
 אין אינזער שפארט.

שטיצט די פסח-קיד פאר יוד. זעלנער

אז זיך די גרעסטע אכאונג
 התיארהר איז די לטען א שלעכטע,
 די צעהל זעלנער איז פילע גרעסער
 און רעכט האט זיך די פסח-א קאע-
 נישט אפגעגעבען און די קהלה האט
 נישט קען שולען די דאזיגע קיד ווי
 געהעריג צו שטיצען, די אינזיצאציע-
 האבען שוין זענען געווען אויפגע-
 גען צום התיארהר פסח דאס אפגאר-
 רען די קיד, אבער זיך געווען
 האט זיך דאס נישט ערלונגט און זיך
 זענען צוגעטרעטען אפגעזארגענען מיט
 קיך כמעט מיט גארנישט, בלויז מיט
 דער האפנונג און צוטריווען האט זיך
 האבען צו די היקען יודען און זיך הע-
 לן די דאזיגע היסטאריע אונטערזעה-
 פונג שטיצען.
 די דאזיגע אפגעזארגענע יונגעלעך
 געהן שרוב איבער די יודישע שטי-
 בען צו זעלנען נכבות פאר דעם צעהק,
 זאל זיך דאריבער קען אפגעזארגען
 נער יוד גיטע אפגעזארגען פון רעם, זיך
 לען די דאזיגע היסטאריע יונגעלעך
 נישט געטוישט הערען און זאל יודער
 שפעטסטאכער יוד געהענען זיך ער
 פערשפערט ווי געהעריג אפגעזארגען
 די חטיבתת פון א גרויסען און פער-
 האבענעם פסח.
 הער עס איז נאר ביכולת מיר שטי-
 צען די פסח קיד פאר יודישע זעלנער
 אין אינזער שפארט.

איהר פעסטען הילען מיט זיך מיט-
 גען אין קריג, אפגאנגען האבען זיך
 הענען דעם נישט געהאלט הערען,
 אבער נאכדעם ווי אפגעזארגען
 פון געהערטע האבען זיך אויך גערט-
 מען אז ס'איז פאר לעגנארטן גענוג
 דער נישט צו בלעבען אלץ און שוין
 אין אז אנדערער צעט, מיר דער
 פאלקס-צארגען קען זיך אויך איהר אויפ-
 גייען פאכענדיג און פערשטאמפליך
 אינעם אויסגעצארגענען קריג, האבען
 זיך אפגעזארגען אז דאס איז ריכטיג,
 און זיך האבען געשלאסען לעגנארטן
 מיט זיך פאנצערען צום קרוינע-
 פראנט.
 האט זיך לעגנארטן מיט און אהר-
 צען איז אפגעקומען העט קענער
 נישט געקענט היפען, מענליך האט זיך
 נאך נישט געהט פערנעמען איהר
 ליבע צו דין-יוסף, און זיך האט גערע-
 בעט אויפן שלעכטעלער זיך מיט
 איהר צו טרעפען, זיך און געהען שרעק-
 לייך דערנאך האט זיך צומוועלט, און
 די פארברענגען זיך דער רעזע האט
 זיך געמאכט ווי און א פונער, פיה-
 לענדיג אז דער שוידערליכער קריג
 אין העלען איהר פאמערלעכער הערט
 שרייגענדיג איז נאך צוליב אהר.
 און דעם געשטוממען טאג האט
 דער הענעצאנער געהערטען האט
 פאר זיך רייע געטומען.
 האבען די זעלבע ברודער קארויני מיט
 זיך שפעטער לעגנארטן אפגעזארגען
 אין א פלנער זענער שטארקער קריג-
 שייף צו די טערישע שפעטער, העלען
 האבען זיך גענענעט מיטן הענע-
 יטער ים, און האט עס האט שוין גע-
 שמעקט מיט מלחמה-פולער.
 (פארט. קונסט.)

אז זיך די גרעסטע אכאונג
 התיארהר איז די לטען א שלעכטע,
 די צעהל זעלנער איז פילע גרעסער
 און רעכט האט זיך די פסח-א קאע-
 נישט אפגעגעבען און די קהלה האט
 נישט קען שולען די דאזיגע קיד ווי
 געהעריג צו שטיצען, די אינזיצאציע-
 האבען שוין זענען געווען אויפגע-
 גען צום התיארהר פסח דאס אפגאר-
 רען די קיד, אבער זיך געווען
 האט זיך דאס נישט ערלונגט און זיך
 זענען צוגעטרעטען אפגעזארגענען מיט
 קיך כמעט מיט גארנישט, בלויז מיט
 דער האפנונג און צוטריווען האט זיך
 האבען צו די היקען יודען און זיך הע-
 לן די דאזיגע היסטאריע אונטערזעה-
 פונג שטיצען.
 די דאזיגע אפגעזארגענע יונגעלעך
 געהן שרוב איבער די יודישע שטי-
 בען צו זעלנען נכבות פאר דעם צעהק,
 זאל זיך דאריבער קען אפגעזארגען
 נער יוד גיטע אפגעזארגען פון רעם, זיך
 לען די דאזיגע היסטאריע יונגעלעך
 נישט געטוישט הערען און זאל יודער
 שפעטסטאכער יוד געהענען זיך ער
 פערשפערט ווי געהעריג אפגעזארגען
 די חטיבתת פון א גרויסען און פער-
 האבענעם פסח.
 הער עס איז נאר ביכולת מיר שטי-
 צען די פסח קיד פאר יודישע זעלנער
 אין אינזער שפארט.

דער יודישער פירשט.

העכסט-אינפערעסטער היסטארישער ראטאן פון יודישען לעבען אין
 16-טען יאהרהונדערט, לויט יאהן פון הילדעבראט.
 יודיש רודן: י. געלואהן.
 — די האטס ראך געהערט און רוי-יוסף
 האט זיך זענען אין הענעצאציע פער-
 ליעבט אין לעגנארט קארויני
 יא, איך היט דאס, אבער האט קומט
 דערפון שרייב
 איז מיר בלאז אז מיר זאלען זיך
 בעטהען אהערצורענען לעגנארטן
 קען קאנסטאנטינעפאל.
 האט איך הויב נישט אן צו פער-
 שפען דעם הערשער — האט דער
 קאנסול געזאגט — מיטן אהערצורענען
 זיך געליבעטע, העכסטע דאן איהם די
 גרעסטע טובה פון.
 און איך בין פונם איבערזעצונג
 האט דער גרויס-הויז געקענטערט —
 אז מיט דעם העט מען איהם פאלקאם
 בעקענען, די העכטע דאן אז די יודען
 האבען איהם געקוינט פאר זיך פער-
 נג און זיך רופען איהם משה, אלץ
 העלען זיך פאר קען פאל נישט קענען
 איהם שפען דאס העט ער העט זיך
 זיך האבען א שפעטער פון א אנדערע
 רעליגיע און זיך העלען זיך אפגע-
 רען פון איהם.
 אז זענען זעט האבען זיך ברעך
 פריער אין דער שטיל געראטען און
 נאך גרויס מיה האט ענדליך דער
 קאנסול אפגעשטומען פאנצערעלען דעם
 גרויס-הויז אין זיך בלאז.
 עס איז איהם נישט אויב ליכט און
 געקומען זיך צו פועלן און ער זאל
 מיטהעלען אפגעשטעלען דאס לע-
 טע.

שפען מיט א פון הנאה
 דער וון האט זיך אהעקענענען
 אויפגען און אויף א היט-געט, אויפ-
 געבעט מיט קישענען, רעכטע דערנע-
 בען איז געווען דער בעל-הבית און
 דאס טרע לינקס און געבלעבען לערני.
 אויף דעם קערטעל, האט האט זיך
 געפונען געבען דעם וקנים טרע, האב
 און געפערטען די אויפשריפט: חכם
 רבי יצחק בן רבי משה.
 די זעלבע פונען געלענען אויף
 יעדעס טאג, נישט זיך בלויז אפגע-
 אויף דער אנדערע, נאך אינעם געבען
 די אנדערע, און האבען געהאט די
 אויפשריפט פון רעכטס אויף לינקס
 ש—ד—י.
 דער חכם האט געזעט געזעט קידוש
 און דער נאנער עולם האט שטיל
 מיטגעזעט הערט זיך הארט. נאכדעם
 האבען מיר געטרונקען דעם ערשטען כוס.
 כינעזער אין היט-ווערענע מלבושים
 האבען אונז דערלענגט וולבערענע 55
 זיך צו האפען די הענר, אנדערע די-
 נער האבען חרער געברענגט נאנען אונ-
 זעקאנטע קרעכענער.
 דער חכם האט דאן אפגעוויבען
 זענען, זיך געהענליך, האט לחמא
 עניא און דער בעל-הבית האט עס
 איבערגעהאט אויף געטעל. אזוי
 האט זיך דאס איבערגעהאט דעם מיר
 און זענען מעשה האט אפגאר א יונגער
 נאטע דרוםגעפארען די קעהר פונם
 חכם אין גענען זאל און האט זיך
 אויף א רעם אריינגעשטעלט אויפן
 קאס פון יעדען געטע.
 נאכדעם האט מען געקלעמט אין
 מהיר און א יונגערמאן מיט א רעקען
 הענער-שמעקען אין דער האנד אין
 מיט א פארבע אויף די פלעצע און
 שרייגעקומען אין זעל. דער רבי האט
 פונם געהערט:
 — פון הענען קומט א יודיש
 — דירעקט פון מצרים, האט דער
 יונגערמאן געקעמערט.
 — ביום שוין געפארט
 — יא, איך בין אינעם א בן חרין.
 — אין הארין געהט דער הענען
 — קען ירושלים.
 — דאן דערזעהל די האונדער פון
 דער בערעפונג און פון יצואת מצרים,
 האט דער חכם געוועלען.
 דע האט זיך דער יונגערמאן שעהק-
 געזעט אויפן לערנען ארט, לינקס
 געבען חכם, און האט אפגעוויבען צו
 דערזעהלען מיטן לשון פון דער
 הנהר, אין שרייבער שפארט, אלע
 געטע, אפילו די האט האבען קען
 הארט נישט פערשטאנען האבען זיך
 מיט גרויס אויפגעקומענע צינע-
 הערט.
 במש צעהנען קלינג פון געקעל
 האבען די יונגער אריינגעטרעטען די
 שפוען, נאנע אונגעקומען אין אהר-
 טע, על פו רוב געשטומען מיט אהרע-
 אהל און האנגען געברענגט שפעטע-
 פלעט מיט די געכעט פון שפעטע
 ער.

ווידישע טורן און ספארט-קראפט
 גימנאסטישע סעקציע.
 אלץ מיטגלידער פון דער גימנאסטיק סעק-
 ציע, ווערן אויסגעקערט צו קומען דאנער-
 שטאג דעם 1-טן טאג יום-טוב פונקטלעך 30
 נאכמיטאג אין לאקאל פון ספארט און טורן
 פארמאן ארגאניזאציע 22 אויף זעהר א וויכטיגע
 פערזאנלונג.
 עס האנדעלט זיך וועגן דער צענדליגע
 און צופונקט פון דער אויף וויכטיגער סעקציע.
 אלץ מיטגלידער און נעווענע פונקטלי-
 דער ווערן אויסגעקערט צו ווייג אנטווענד.
 דער לעצטער פון דער סעקציע
 ה. שייא.

די פאבריקאנטען און סוחרים-פאנא
 טיילט מיט אז זונטאג דעם 15 אפריל 5 נאכמיטאג קומט דאר
 אין לאקאל פון סוחרים-פערמאן קאשטשושקו 13
 די יעהרליכע אלגעמיינע פערזאמלונג
 פון אלע מיטגלידער.
 דעם פאנ-ארגאניזאציע וועלן פיר געבען אין נעכסטן נומער.

צויקער לפסח
 אויך ווייג, מטהה, שפירט,
 שליוועווייג און קאניאק
 שר פסח
 די בעסטע ווארטען, רעקלמטע בע-
 האנדלונג, צו בעקומען אין דער לאנג-
 גענוסטערערער פארמא
הדר אודויוק
 אלעע 11.

פאטאקאל
 מיר בעשונגען היערטיט אין די
 געברודער פאטאקאל אונטער דער פירמא
 י. ד. פאטאקאל זעהנע' אין מא-
 לאבאנדו נעבען בענדן, אז די קאקוס-
 פוטער פון קאקוסניסע וואס ווערט אויס-
 געארבעט אין ווער פאבריק אין מא-
 לאבאנדו מיט דעם נאמען פאטאקאל ווערט געמאכט בהכשר נמור
 על הנ הפסח על צד היתר טוב אונטער אונזער אויפזיכט און די
 פוטער מעגען עסען היראים והחרדים און צו בענוצען אויף צו פליישגע
 ווי צו מילכיגע מאכלים און שום נאכגענוגען. אויף יעדע פאקעט בעפני-
 דעט זיך א שטעמפל כשר לפסח בהשגחת הרב והכר"צ דענדן.
 ומעה"ב אור ה' יתרו תרפ"ח בענדן.
 חנוך צבי הכהן לעווין אב"ד
 יהושע דומ"צ
 דן יצחק דומ"צ
 חנוך דוד סג"ל דומ"צ
 פערטערער אויף פשענשאפט און אומגענוגען י. גראדאן, סטראזשאצקא 14

Przyjemne ognisko domowe
 nie wymaga kosztownych rzeczy, by utworzyć miłą i swojską atmosferę. W takim domu maż Szan. Pani dobrze się czuje, a to jest przecież najlepszą rekojmia szczęścia rodzinnego. Trudno sobie jednak wyobrazić domostwo takie bez wzorowego porządku i czystości pod każdym względem. A do tego pomozę Szan. Pani sposobem zwykłym i bez trudu dobry duch domowy, oddający swe usługi tanie, bo w postaci: czystego, su-
 btelnie perfumowanego mydła do prania „Kołontay z pralką”. W każdym lepszym sklepie otrzyma Szan. Pani mydło „Kołontay w większym lub mniejszym ka-
 wałku.”
 Mydło **KOŁONTAY** z pralką
 №84 patent.
 Złoty medal na Wystawie w Katowicach 1927.
 Zastępca: I. LEWKOWICZ, Częstochowa, Narutowicza № 15.

GRANULKI RUSSYANA
 KASZLU DUSZNOŚCI i CHRYPKI
 ODCISKI ZGRUBIAŁA I BRODAWKI
 KLAWIOL

KOWALSKINA
 USUWA NAJSILNIEJSZE BOLE GŁOWY
 FABRYKA CHEMICZNO-FARMACEUTYCZNA „AP. KOWALSKI” WARSZAWA

נייא פאדאנא הישיא
 און פערקילונג
 האבען זיך אויסגעווען
 די טאנאל מאבלעמען
 אלס וואונדערליך
 רעטונג-מיטעל
 פרובירט
 אין
 איבערציינט
 זיך
 טאנאל
 צולאזט די
 הורח ווערט
 GERHARD F. SCHMIDT.
 WYTWÓRNIĄ PREPARATÓW FARMACEUTYCZNYCH
 ZÜRICH, MONACHUM, BERLIN, WIEN, BUDAPEST,
 TORONTO (KANADA) SOANSK.

OBUWIE BATA!!
 Obstalunkina OBUWIE płócienne i skórzane Czechosłowackiej fabryki T. i A. BATA są wykonywane i wysyłane ze składu pozedstawicieli S. Baker & Co., Warszawa Zielna 30. Tel 80-58.
 Uwaga: Firma Z SZARFF i SZYDŁOWSKI w Częstochowie nie jest upoważnioną do przyjmowania obstalunków.

עס איז שוין א בעוואוסטע זאך, אז די ערשטע עלטסטע פאבריק און בעקאנטסטע מיט אויף ווארשט-אויסארבייטונגען רענאמירטע פירמע צענזיסירט פון יאהר 1874
ש. ג. קויפמאן אלעע 9
 עמפעלהרט די בעסטע און שמאקהאפטניכטע וואונדערליכע און אויפשייט פון אלע סארטען גערויכערטע פליישען.
 עס איז אויך שטענדיג צו בעקומען פריש געמאדען פריש און שמאקן מיט אכטונג
ש. ג. קויפמאן אלעע 9

JAKÓB J. SILBERSTEIN
 TARTAK PAROWY
 fabryka desek i skrzyń oraz ram do obrazów.
 Egz. od r. 1897.

Siódme Niebo
 טעאטער "אדע" פון זונטאג דעם 8 אפריל און וועטערע טעג. פאר וועגער ערלויבט און עמפעלהרט. געוועהנליכע פרויען.
 זונטאג און מאנטאג דעם 8 און 9 אנהויב 1 אונטער נאכמיטאג.
 אויפן ערשטען סעאנא פאר וועגער 1 זאמט. לעצטער סעאנא האלט 10 אונטער.

פון מאנטאג דעם 9 אפריל און ווייטערע טעג דער אונטערנעמליכער העלד פון דער „גרויסער פארטר”
דזאז דוילבערט יוזשאן גראפארד
 אין דער סענסאציעלע-ערשטישער דראמא
OSTATNI POCALUNEK
 פילם פול מיט שמענדלעך פונקטאציע און לינעך.
 נעוועהנליכע פרויען — אנהויב און האכען-טעג 5, שבת 4, זונטאג און יום-טוב 3 נאכט.

נאר 1 טאג דעם 8 אפריל
 דער מיסטער פון דער מאסקע דער אונטערנעמליכער „הוי-קעל” פון „רוואנניק”
 און די אונטערנעמליכע שעהנע זשאן גראווארד
 אינעם מעכטיגען צירק-דרעסא פון א פונש און הענד, העלכע זאלען צערמלען ווי געלויבט
DEMON z CYRKU
 דער פילם ווערט דעמאנסטרירט צום ערשטען מאל אין פשענשאפט.

טעאטער **נאוואישצי**
 אלעע 12
 לעצטער סעאנא האלט 10